

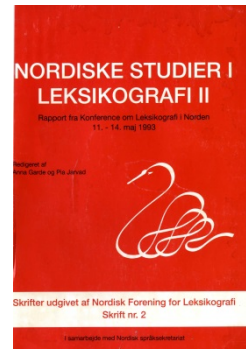
NORDISKE STUDIER I LEKSIKOGRAFI

Titel: Betydningsbeskrivelser ved hjælp af genbrug og korpus

Forfatter: Ebba Hjorth og Knud Troels Thomsen

Kilde: Nordiske Studier i Leksikografi 2, 1993, s. 108-122
Rapport fra Konference om leksikografi i Norden, 11.-14. maj 1993

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nsil/issue/archive>

© Nordisk forening for leksikografi

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre Nordiske studier i leksikografi (1-5) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Betydningsbeskrivelser ved hjælp af genbrug og korpus

Ebba Hjorth og Knud Troels Thomsen

Den Danske Ordbog, der bliver på 6 bind, skal udkomme i tiden 1998-99. Den Danske Ordbog beskriver sproget efter 1950 med hovedvægt på perioden 1983-92¹.

To af ordene i dette foredrags titel markerer særlige forhold ved Den Danske Ordbog. Det er ordene **genbrug** og **tekstkorpus**. DDO opbygger et **tekstkorpus** på 40 millioner ord, som er det empiriske grundlag for ordbogens lingvistiske undersøgelser, og hvorfra eksempler til ordbogsartiklerne hentes. DDO's stramme tidsfrister gør, at **genbrug** af ordbogsdata bliver et nøglebegreb.

Ordbogsredaktører har altid stået på hinandens skuldre. Leksikografer har gennem tiderne i forskellig grad ladet sig inspirere af hinanden. Eller sagt på en anden måde: man har skrevet af efter hinanden i vekslende grad. Ofte har ordbogsredaktørers vanskeligste opgave været at formulere en betydningsbeskrivelse, der på én gang indeholdt **det samme** som inspiratorens betydningsbeskrivelse, sagde det på en **fikser** måde og **skjulte afhængigheden**.

I vores miljøbevidste tid er genbrug imidlertid blevet et respektabelt ord. Modviljen mod resursepild og kravet om hurtige resultater er også i leksikografien ligesom i den øvrige del af samfundslivet blevet hverdagssynspunkter, og dermed er genbrugstanken ved at blive sat i system.

I DDOs idégrundlag spiller genbrugstanken en afgørende rolle. Talrige steder i "Plan for en ordbog over dansk nutidssprog 18. december 1989"², som er vores arbejdsgrundlag, optræder ord og formuleringer, der taler om genbrug.

Nogle få eksempler: I omtalen af kilder til DDO hedder det (Plan etc. s.9):

“Til brug for redaktionsarbejdet fremskaffes i løbet af en forberedende fase et omfattende materiale bestående af nyexcerperede kilder og allerede tilgængelige citatsamlinger og ordbøger.”

Om disse ordbøger siges der lidt senere (Plan etc. s.14):

“Hovedparten af dem er tilgængelige i maskinlæsbar form, hvilket kan udnyttes til fremstilling af en slags "råmanuskript" ved delvis automatiske metoder.”

I planen gennemgås de enkelte oplysningstyper, som ønskes bragt ved hvert opslagsord, og det opregnes, hvilke leksikalske kilder der findes til de enkelte kilder. Under Semantik hedder det:

“- betydningsopdeling/emneklassifikation: V&B, B&H, ...

- definition/parafrase: ODS, ODS-S ...”

Idéen var altså, at betydningsopdelingen og emneklassifikationen og definitionerne skulle bygge på og lade sig inspirere af først og fremmest V&B, B&H og ODS. V&B og B&H er store oversættelsesordbøger, der er kommet i nye reviderede udgaver inden for det sidste par år. Begge ordbøger findes derfor ikke kun i maskinlæsbar form, men også i en struktureret og velbeskrevet form, der tillader, at der uden alt for store vanskeligheder uddrages bestemte oplysningstyper af de enkelte artikler, f.eks. betydningsopdeling og emneklassifikation.

Tanken var derefter, at betydningsbeskrivelserne i ODS skulle gøres maskinlæsbare, og at disse betydningsbeskrivelser sammen med V&Bs og B&Hs betydningsopdeling og emneklassifikation skulle sammenmanipuleres til et artikelskelet, et "råmanuskript" til brug for artikelskrivningen til DDO.

ODS er som de fleste vil vide et 28 bind stort værk, hvis første bind udkom i 1918 og hvis sidste ordbogsbind var på gaden i 1954. Ingen kan forvente en fast artikelstruktur i et sådant værk, og stillet over for de vanskeligheder, der er i at gøre så stort et værk maskinlæsbart og derefter at skulle strukturere oplysningerne, så det, der er relevant for DDO, udskilles, søgte vi nye veje.

Både V&B og B&H bygger i deres førsteudgaver på ODS. Og det var vores indtryk, at betydningsopdelingerne i de to oversættelsesordbøger i lige så høj grad var en afspejling af ODS's betydningsopdeling, som det var en betydningsopdeling, der var rettet mod oversættelsesproblemer.

Lad os se på et par eksempler:

Betydningsopdelingen for substantivet **nadver** ser i V&B således ud (de engelske ækivalenter er fjernet):

nadver 1 (*rel.*):
-en, den hellige ~, Herrens ~, -ens sakramente

2 (*glds. & rel.: aftensmad*)
den sidste ~; den store ~; deltage i -en

I B&H ser den således ud:

nadver 1 (*vx*)

2 (*relig*) (*den hellige ~*)

Den tilsvarende artikel i ODS ser ud som følger:

nadver **1** (.i rigsspr. nu bibl., arkais. ell. m.h.t. forhold paa landet) dagens sidste maaltid; aftensmaaltid; aftensmad.

2 (især bibl., kirk.) dels om det sidste paaskemaaltid, Jesus spiste sammen med sine disciple, skærtorsdag aften, dels om den derfra stammende kirkelige handling (sakramente), hvor præsten ved alteret uddeler (vin og) brød til menigheden efter fremsigelse af indstiftelsesordene; altergang; kommunion; undertiden ogs. om vinen og brødet, der uddeles.

Kombinerer vi de tre ordbøgers betydningsopdeling, ser vi, at der er god overensstemmelse mellem de tre ordbøger:

nadver **1** (rel.):
-en, den hellige ~, Herrens ~, -ens sakramente

2 (relig) (den hellige ~)

2 (især bibl., kirk.) dels om det sidste paaskemaaltid, Jesus spiste sammen med sine disciple, skærtorsdag aften, dels om den derfra stammende kirkelige handling (sakramente), hvor præsten ved alteret uddeler (vin og) brød til menigheden efter fremsigelse af indstiftelsesordene; altergang; kommunion; undertiden ogs. om vinen og brødet, der uddeles

2 (glds. & rel.: aftensmad)
den sidste ~; den store ~; deltage i -en

1 (vx)

1 (.i rigsspr. nu bibl., arkais. ell. m.h.t. forhold paa landet) dagens sidste maaltid; aftensmaaltid; aftensmad.

Jeg tillader mig hér at se bort fra, at man måske kan diskutere V&B's placering af ordforbindelserne under betydning 2.

Et andet eksempel:

Adjektivet **god** gives i V&B 6 engelske ækvivalenter.

god, adj.

- 1 good
- 2 (*rigelig*) good
- 3 (*stor, grundig etc.*) good
- 4 (*i god stand, ikke fordærvet, etc.*) good .. ; sound
- 5 (*gyldig, ægte*) good
- 6 (*artig*) good

De 6 ækvivalenter er forsynet med en kortfattet dansk betydningsbeskrivelse, og som det ses er oversættelsen i alle tilfælde *good*. Vi kan altså regne med, at betydningsopdelingen ikke er foretaget af hensyn til de engelske ækvivalenter, men er foretaget ud fra danske forhold.

Overensstemmelser som ved ordet *nadver* og struktureringer som ved ordet *god* har fået os til at afstå fra at gøre betydningsopdelingerne (og betydningsbeskrivelserne) fra ODS maskinlæsbare. Vi har i stedet for anvendt V&B og B&H til etableringen af en database, der indeholder betydningsopdelingen plus de faste forbindelser fra de to ordbøger. Det ser i øjeblikket således ud:

<p>Artikel <i>nadiv</i></p> <p>Artikel</p> <p>Hoved</p> <p>Kilde R006</p> <p>OpsOrd <i>nadver</i></p> <p>Klasse sb</p> <p>Bøjn</p> <p>ental +en</p> <p>Semantik</p> <p>Betr</p> <p>Betbesk</p> <p>Formbrug</p> <p>Koll</p> <p>Tyd</p> <p>Tydspec</p>	<p><i>nadver</i> sb. +en.</p> <p>1. vx BH91</p> <p>2. relig BH91</p> <p>3. rel. VB90</p> <p>4. glds.& rel.: alt VB90</p> <p>a) <i>nadveren</i> VB90</p> <p>b) den hellige <i>nadver</i> BH91</p> <p>c) den hellige <i>nadver</i> VB90</p> <p>d) Herrens <i>nadver</i> VB90</p> <p>e) <i>nadverens</i> sakramente VB90</p> <p>f) den sidste <i>nadver</i> VB90</p> <p>g) den store <i>nadver</i> VB90</p> <p>h) <i>deltage i nadveren</i> VB90</p>
--	---

Figur 1

Betydningsopdelingen fra de to ordbøger er anbragt efter hinanden, og derefter følger ordforbindelserne. Denne struktur vil nok blive ændret, så ordforbindelserne bliver anbragt under deres respektive betydninger, og muligvis vil også enslydende betydningsopdelinger fra de to ordbøger blive slået sammen.

Ebba Hjorth og Knud Troels Thomsen

Et sådant skelet, var det altså tanken, skulle konfronteres med vort 40 millioner ord store korpus. Dette var så at sige det ideologiske grundlag. Og hvad sagde så virkeligheden, da vi skulle til at fremstille artikler som f.eks. *nabo*.

Er ordbogsskeletter eller råartikler som disse:

Kildev	
SkeletOpl	a) naboerne <i>BH91</i>
lykdoc	b) nabo i lejligheden ved siden af <i>BH91</i>
Citat naboerne	c) han har 10 km til nærmeste nabo <i>BH91</i>
Kilde	d) omgås med naboerne <i>BH91</i>
Kildek <i>BH91</i>	e) vor nabo mod syd (ogs) <i>BH91</i>
lykdoc	f) umiddelbar nabo <i>BH91</i>
Citat nabo i lejligheden ved siden af	g) være nabo til (= støde op til) <i>BH91</i>
Kilde	h) ingen har fred længere end hans nabo vil <i>VB90</i>
Kildek <i>BH91</i>	i) nærmeste nabo <i>VB90</i>
lykdoc	j) to miles til nærmeste nabo <i>VB90</i>
Citat han har 10 km til nærmeste nabo	k) optræde som en god nabo <i>VB90</i>
Kilde	l) have til nabo <i>VB90</i>
Kildek <i>BH91</i>	m) være nabo til <i>VB90</i>
lykdoc	
Citat omgås med naboerne	
Kilde	
Kildek <i>BH91</i>	
lykdoc	
Citat vor nabo mod syd (ogs)	
Kilde	
Kildek <i>BH91</i>	
lykdoc	

Figur 2

et godt og sikkert grundlag at stå på, når man skal vende sig til sit 40 millioner ord store korpus og beskrive ordet *nabos* semantik, som i en meget foreløbig udgave kunne se således ud:

nabo *sb.*

...

- 1 *person, gruppe af personer eller virksomhed, som bor tættest på dig* inens ville hun gå over til naboen og rings til jordemoderen *Grethe Stenbæk Jensen: Ud af stedet (1987)*. Hun hørte lyden af toiletspapirruvlen blive drejet hos naboen *Vita Andersen: Hva' for en hånd vil du ha' (1987)*.
- 2 *person, genstand eller bygning, som bor eller har fast opholdssted i nærheden af din bopæl* Trods sine næsten firs år havde hun vovet sig ned i byen efter en baguette i stedet for at appellere til en af sine nærmeste naboer *Erik Pouplier: Årets gang i Provence (1987)*.
- 3 *person eller genstand, som (tilfældigt) befinder sig i nærheden af dig* Min nærmeste nabo var en imponerende bronzemodel af Buckingham Palace placeret oven på en stor skibskiste *Erik Mortensen: 77001 nat (1990)*.
- 4 *land eller folk, som grænser op til et andet* vor nabo mod syd *Blinkenberg & Højbye (1991)*.
- 5 *et andet menneske, medmenneske* Den slags [*abort*] er kun noget man læser om. Det sker kun for naboen *Lilli Meldgaard Hestriksen: Ude og Hjemme (18/7 1990)*.

...

Figur 3

I det følgende behandles problemstillinger i forbindelse med genbrug af ordbøger ved nyredigering.

A. Oversættelsesordbøger da-fremmedsprog (OO) og B. Fremmede betydningsordbøger (FBO) som hjælpemiddel ved

1. lemmaselektion
 - a. generelt
 - b. ift. ODS
2. betydningsdifferentiering
 - a. generelt
 - b. ift. ODS

A: Oversættelsesordbøger da-fremmedsprog.

Ad 1a:

OO kan give inspiration til søgning i korpus mhp. at få udvalgt søgeord, især i form af faste forbindelser. Men der består dels en ikke ringe risiko for at få udvalgt ikke-existerende danske søgeord, da en del af lemmabestanden i OO ofte er mere eller mindre direkte omvendinger af målsprogsudtryk, som enten ikke er genuint danske og/eller er dårligt dansk, fx [omgås *med* naboerne] (B&H) (: at omgås naboerne), [umiddelbar nabo] (B&H) (: er ikke nogen fast forbindelse), [to miles til nærmeste nabo] (V&B) (: er ikke specielt dansk), dels en risiko for at møde en stor mængde støj i form af omvendinger, fx [forsyne er regiment med officerer = to officer a regiment] (V&B) (: er ikke noget begreb i DK), [statssekretær] (:findes ikke i DK) og forældede udtryk, fx [officerspatrulje] (V&B), [sødagtig] (B&H); både forældet og omvendning, fx [søindrullering, kontor for = quartier maritime] (Le grand Larousse, 1960, ['quartier']).

Disse typer søgeord vil for det første fra brugerens side derfor ikke blive betragtet som mulige søgeord, og er således i bedste fald redundante, for det andet ligge uden for DDOs sigte.

Ad 1b:

OO må i modsætning til ODS antages at være ført á jour til en vis grad, og vil derfor kunne fungere som kilder til valg af nye, ikke i ODS optagne ord og ordforbindelser, fx [hørebrille]; [skrælle en cykel]. - Som følge af ODS-baseringen vil der være en del støj i form af forældede ord. Men i modsætning til ODS vil enten OOs oversættelse af et givet ord og/eller OOs område-tilordning kunne fungere som indikator for, om et gammelt eller ældre ord har fået en ny betydning, fx [skærm (TV)] eller om der er indlånt nye homografer, fx [fil (edb)].

Tages i betragtning, at korpus, skulle det være nok så repræsentativt, altid vil være underlagt en vis grad af tilfældighed, kan der være væsentlige ord- og kollokationsforekomster, der ikke er repræsenteret der. Set i det perspektiv kan der således være god me-

ning i at inddrage de elektronisk læsbare OO, idet de netop her kan få funktion som 'the missing link' mellem vort korpus og ODS, og således bidrage til at bøde på tilfældighedsfaktoren, ligesom de formentlig kan supplere Sprognævnets liste over nye ord.

Ad 2a:

OO er i et vist omfang anvendelige til betydnings*differentiering*, men kun i meget begrænset omfang til betydnings*beskrivelse*. Deres sigte er mere rettet mod oversættelsesproblemer, som ofte bunder i uskarpe betydnings*differentieringer*, end mod egentlig betydnings*beskrivelse*. Ikke underligt, for OO forudsætter *modersmålskompetence*, og derfor er de ikke tvunget til at beskrive modersmålet, medmindre det er relevant for oversættelsesformålet.

Således har de to oversættelsesordbøger eksempelvis kun optaget én betydning af nabo, hvor vi, DDO, har defineret fem. Dette formentlig fordi ordet nabo i alle betydninger oversættes til det samme. Til gengæld kan betydnings*differentieringerne* i oversættelsen give anledning til at overveje, hvorvidt der bør foretages yderligere *differentieringer* eller i det mindste at undersøge, om det er fornuftigt, dvs., om der er belæg for at foretage en lignende *differentiering*, fx [sheet = kortblad] (som ikke findes i ODS).

Ad 2b:

ODS' betydningsstruktur er overtaget ukritisk, men i forhold til ODS medtages i reglen betydeligt færre betydninger, idet flere betydninger ikke nødvendigvis resulterer i forskellige oversættelser, hvorfor det ville være redundant at *differentiere* af oversættelsesenssyn. Til gengæld kan der, som oven anført, være angivet nye *differentieringer*, lige som gamle kan være gledet ud af sproget. Se i øvrigt ovenfor.

B. Fremmede betydningsordbøger.

Ad 1:

Bortfalder iflg. sagens natur

Ad 2a og b:

For at nyttiggøre FBO forudsættes naturligvis en relevant fremmedsprogskompetence. Generelt må man gå ud fra, at der i forhold til danske beskrivelser, måske bortset fra visse internationalismer, kan og vil forekomme større eller mindre geografi- og kulturafhængige forskelle i betydnings*beskrivelsen*. Der ville således være meget stof til konflikt, hvis den Den Danske Ordbog skrev af efter FBO. Når vi på DDO beskriver ordbetydninger, har vi derfor indført den procedure, at vi først danner os et indtryk af betydningen ved introspektion (på grundlag af exx fra korpus), derefter konsulterer vi ODS, hvor det er muligt, og først i tredje instans skæver vi til FBO og OO.

For et få et så stabilt indtryk som muligt af et ords betydning(er), udarbejdes en oversigt over betydningsoplysninger på grundlag af samtlige eksempler fra de værker, der øn-

skes inddraget, idet betydningsoplysningerne typologiseres. Typologiseringen er ikke i sig selv noget sandhedsvidne, da den ifølge sagens natur er en arbitrær størrelse. Den tjener da også alene det formål, at søge at skabe et sammenligningsgrundlag de enkelte værker imellem. Nedenfor bringes exx på, hvorledes disse oversigter ser ud i praksis, og de er konstrueret til de to lemmata [*bjerg*] og [*nabo*]. Da oversigterne taler for sig selv, vil de ikke blive kommenteret yderligere.

bjerg:

ODS:

[**Bjerg**][1] større forhøjning i jordens .. overflade og 1.2) om forhold uden for Danmark (og paa Bornholm): stor (kuppet eller tilspidset) forhøjning især bestaaende af stenmasser]

hvad	+forhøjning
hvor 1	+i jordens overflade
hvor 2	-
form 1	+kuppet eller
form 2	+tilspidset
form 3	-
mater.	+stenmasser
størr.1	+stor
størr.2	-
smlgn.1	-
smlgn.2	-
gener.	-
antonym	-
encyc.	-

AHD:

[**mountain**][1] A natural elevation of the earth's surface having considerable mass, generally steep sides, and a height greater than that of a hill]

hvad	+elevation
hvor 1	+earth's surface
hvor 2	-
form 1	-
form 2	-
form 3	+steep sides,
mater.	-
størr.1	-
størr.2	+considerable mass
smlgn.1	+height greater than that of a hill
smlgn.2	-
gener.	+natural
antonym	-
encyc.	-

DUDEN-U:

[**Berg**][Größere Erhebung im Gelände]

hvad	+Erhebung
hvor 1	+im Gelände
hvor 2	-
form 1	-
form 2	-
form 3	-
mat.	-
stør. 1	+größere
stør. 2	-
smlgn.1	-
smlgn.2	-
gener.	-
antonym	-
encyc.	-

OALD:

[**mountain**] [1] mass of very high rock going up to a peak]

hvad	+mass
hvor 1	-
hvor 2	-
form 1	-
form 2	+ peak
form 3	+ very high
størr. 1	-
størr. 2	-
mater.	+ rock
smlgn. 1	-
smlgn. 2	-
gener.	-
antonym	-
encyc.	-

SAOB:

[BERG] [1] (ansenlig) opphøjning på jordens (1. annan fast himlakrops) yta, ofta med tanka på att upphøjningen hufvudsakligen består af stenmassa]

hvad	+ opphøjning
hvor 1	+ jordens yta
hvor 2	+ 1. annan fast himlakrops yta
form 1	-
form 2	-
form 3	-
størr. 1	+ ansenlig
størr. 2	-
mater.	+ stenmassa
smlgn. 1	-
smlgn. 2	-
gener.	-
antonym	-
encyc.	-

WDG:

[Berg] [1] Große, aus dem Gelände herausragende Erhebung, Ggs. Tal]

hvad	+ Erhebung
hvor 1	+ Gelände
hvor 2	-
form 1	-
form 2	-
form 3	-
mater.	-
stør. 1	+ groß
stør. 2	-
mater.	-
smlgn. 1	-
smlgn. 2	-
gener.	-
antonym	+ Tal
encyc.	-

COBUILD:

[mountain] [1] A mountain is a very large raised part of the earth's surface with steep sides which are usually difficult to climb. A mountain is bigger and higher than a hill]

hvad	+ raised part (of the earth's surface)
hvor 1	+ earth's surface
hvor 2	-
form 1	-
form 2	+ higher
form 3	+ steep sides
størr. 1	+ very large
størr. 2	-
mater.	-
smlgn.1	+ higher
smlgn.2	+ bigger
gener.	-
antonym	-
encyc.	+ usually difficult to climb

nabo:

ODS:

[nabo] [1](hver af) de personer, der (i forsk. retninger) bor nærmest ved siden af en given person, ell. hvis ejendomme, jorder støder op til denne persons; mht. bebyggelse langs veje, gader: person, der bebor huset, ejendommen ved siden af (mods. Genbo); ogs. om (hver af) to i samme hus ell. samme lejlighed boende personer, hvis lejligheder eller værelser støder op til hinanden, betragtet i forhold til hinanden]

person 1 + person
 person 2 + given person
 persongrp. -
 lokalitet 1 -
 lokalitet 2 -
 genstand 1 -
 genstand 2 -
 fast bopæl + bo, bebo
 tilf. ophold -
 relationer
 hvem: person 1 og person 2
 hvad: bopæl eller ejendom
 hvorledes: støder op til hinanden
 aktivitet -
 tiltaleform -
 fagsprog -
 stilmarkeret -
 antonym + genbo

ODS:

[nabo] [2] Videre anvendelse af bet. 1. 2.1) (især skr.spr.) om (folk, nation i et) tilstødende omraade ell. land.]

person 1 -
 person 2 -
 persongrp. 1 + folk, nation
 persongrp. 2 + folk, nation
 lokalitet 1 + tilstødende land el. område
 lokalitet 2 + tilstødende land el. område
 genstand 1 -
 genstand 2 -
 fast bopæl (+)
 tilf. ophold -
 relationer -
 hvem: persongrp. 1 og persongrp. 2
 hvad: område el. land
 hvorledes: støder op til hinanden
 aktivitet -
 tiltaleform -
 fagsprog -
 stilmarkeret + især skr.spr.
 antonym -

ODS:

[nabo] [2.2] Om tilgrænsende ejendom ell. virksomhed]

person 1 -
 person 2 -
 persongrp. 1 -
 persongrp. 2 -
 lokalitet 1 -
 lokalitet 2 -
 genstand 1 + ejendom ell. virksomhed
 genstand 2 + ikke defineret
 fast bopæl (+)
 tilf. ophold -
 relationer -
 hvem: -
 hvad: ejendom ell. virksomhed og en anden genstand
 hvorledes: støder op til hinanden
 aktivitet -
 tiltaleform -
 fagsprog -
 stilmarkeret -
 antonym -

ODS:

[nabo] [2.3] (især skr.spr.) om person, der har (sidde-, ligge) plads ved siden af en anden]

person 1 + person
 person 2 + en anden
 persongrp. 1 -
 persongrp. 2 -
 lokalitet 1 -
 lokalitet 2 -
 genstand 1 -
 genstand 2 -
 fast bopæl -
 tilf. ophold + sidde- eller liggeplads
 relationer
 hvem: person 1 og person 2
 hvad: plads (placering)
 hvorledes: ved siden af hinanden
 aktivitet -
 tiltaleform -
 fagsprog -
 stilmarkeret + skr.spr.
 antonym -

DUDEN-U:

[Nachbar] [a] jmd., der in jmds. [unmittelbarer] Nähe wohnt, dessen Haus, Grundstück in der [unmittelbaren] Nähe von jmds. Haus, Grundstück liegt.]

person 1 + jmd.
 person 2 + jmds.
 persongrp. 1 -
 persongrp. 2 -
 lokalitet 1 -
 lokalitet 2 -
 genstand 1 -
 genstand 2 -
 fast bopæl + wohnen
 tilf. ophold -
 relationer

hvem: person 1 og person 2
 hvad: Haus, Grundstück
 hvorledes: in der unmittelbaren Nähe

aktivitet -
 tiltaleform -
 fagsprog -
 stilmarkeret -
 antonym -

DUDEN-U:

[Nachbar] [b] jmd., der sich in jmds. [unmittelbarer] Nähe befindet ... (Nachbarländer) ... (Nachbar)]

person 1 + jmd.
 person 2 + jmds.
 persongrp. 1 -
 persongrp. 2 -
 lokalitet 1 + Nachbarland
 lokalitet 2 + Nachbarland
 genstand 1 -
 genstand 2 -
 fast bopæl -
 tilf. ophold + sich befinden
 relationer

hvem: person 1 og person 2 eller
 hvad: Nachbarland 1 og Nachbarland 2
 hvorledes: in der unmittelbaren Nähe

aktivitet -
 tiltaleform + Nachbar
 fagsprog -
 stilmarkeret -
 antonym -

AHD:

[neighbor] [1] One who lives near or next to another]

person 1 + one
 person 2 + another
 persongrp. 1 -
 persongrp. 2 -
 lokalitet 1 -
 lokalitet 2 -
 genstand 1 -
 genstand 2 -
 fast bopæl + lives
 tilf. ophold -
 relationer

hvem: person 1 og person 2
 hvad: -
 hvorledes: near or next to

aktivitet -
 tiltaleform -
 fagsprog -
 stilmarkeret -
 antonym -

AHD:

[neighbor] [2] A person, place or thing adjacent to or located near another]

person 1 + A person
 person 2 + another
 persongrp. 1 -
 persongrp. 2 -
 lokalitet 1 + place
 lokalitet 2 + another (place)
 genstand 1 + thing
 genstand 2 + another thing
 fast bopæl ± adjacent to or located
 tilf. ophold ± adjacent to or located
 relationer

hvem: person 1 og person 2 (eller)
 hvad: lokalitet 1 og lokalitet 2 (eller)
 hvad: genstand 1 og genstand 2
 hvorledes: near another

aktivitet -
 tiltaleform -
 fagsprog -
 stilmarkeret -
 antonym -

AHD:

[neighbor] [3] A fellow human being]

person 1 + human being
 person 2 ± (fellow)
 persongrp. 1 ± fellow
 persongrp. 2 -
 lokalitet 1 -
 lokalitet 2 -
 genstand 1 -
 genstand 2 -
 fast bopæl -
 tilf. ophold -
 relationer
 hvem: person 1 og person 2 eller persongrp. 1
 hvad: -
 hvorledes: fellow(-ship)
 aktivitet -
 tiltaleform -
 fagsprog -
 stilmarkeret -
 antonym -

AHD:

[neighbor] [4] Used as a form of familiar address]

person 1 + (person)
 person 2 + (person)
 persongrp. 1 -
 persongrp. 2 -
 lokalitet 1 -
 lokalitet 2 -
 genstand 1 -
 genstand 2 -
 fast bopæl -
 tilf. ophold -
 relationer
 hvem: person 1 og person 2
 hvad: -
 hvorledes: a form of familiar address
 aktivitet -
 tiltaleform + address
 fagsprog -
 stilmarkeret -
 antonym -

OALD:

[neighbour] [1a] person living next to or near another]

person 1 + person
 person 2 + another
 persongrp. 1 -
 persongrp. 2 -
 lokalitet 1 -
 lokalitet 2 -
 genstand 1 -
 genstand 2 -
 fast bopæl + living
 tilf. ophold -
 relationer
 hvem: person 1 og person 2
 hvad: -
 hvorledes: next to or near
 aktivitet -
 tiltaleform -
 fagsprog -
 stilmarkeret -
 antonym -

OALD:

[neighbour] [1b] person, thing or country that is next to or near another]

person 1 + person
 person 2 + another
 persongrp. 1 -
 persongrp. 2 -
 lokalitet 1 + country
 lokalitet 2 + another (country)
 genstand 1 + thing
 genstand 2 + another (thing)
 fast bopæl ± is
 tilf. ophold ± is
 relationer
 hvem: person 1 og person 2 (eller)
 hvad: lokalitet 1 og lokalitet 2 (eller)
 hvad: genstand 1 og genstand 2
 hvorledes: next to or near another
 aktivitet -
 tiltaleform -
 fagsprog -
 stilmarkeret -
 antonym -

Ebba Hjorth og Knud Troels Thomsen

OALD:

[neighbour] [2] fellow human being]

person 1	+ human being
person 2	± (fellow)
persongrp. 1	± fellow
persongrp. 2	-
lokalitet 1	-
lokalitet 2	-
genstand 1	-
genstand 2	-
fast bopæl	-
tilf. ophold	-
relationer	
hvem: person 1 og person 2 eller persongrp. 1	
hvad: -	
hvorledes: fellow = samme slags	
aktivitet	-
tiltaleform	-
fagsprog	-
stilmærket	-
antonym	-

SAOB:

[NABO] [b] jur. om ägare av fastighet i stad i förh. till ägare av fastighet som gränsar omedelbart intill den förra]

person 1	+ ägare
person 2	± ägare
persongrp. 1	-
persongrp. 2	-
lokalitet 1	-
lokalitet 2	-
genstand 1	+ fastighet
genstand 2	+ fastighet som gränsar ...
fast bopæl	± (mulighed, men ikke defineret)
tilf. ophold	-
relationer	
hvem: person 1 og person 2	
hvad: fastighet 1 og fastighet 2	
hvorledes: som gränsar omedelbart intill den förra	
aktivitet	-
tiltaleform	-
fagsprog	+ juridisk
stilmærket	-
antonym	-

SAOB:

[NABO] [c] i utvidgad anv., om samhälle o. dyl. l. land l. folk (l. dess överhuvud) i förh. till angränsande samhälle]

person 1	(+ överhuvud)
person 2	-
persongrp. 1	+ folk
persongrp. 2	+ angränsande folk
lokalitet 1	+ land, samhälle
lokalitet 2	+ angränsande land, samhälle
genstand 1	-
genstand 2	-
fast bopæl	+ angränsande land
tilf. ophold	+ (mulighed, ikke defineret)
relationer	
hvem: persongrp. 1 og persongruppe 2 (eller) hvad: lokalitet 1 og lokalitet 2	
hvorledes: som er 'angränsande'	
aktivitet	-
tiltaleform	-
fagsprog	-
stilmærket	-
antonym	-

SAOB:

[NABO] [d]† om person l. folk i förh. till ett naturföremål o.d. som är beläget i närheten av hans (dess) hemvist]

person 1	+ person
person 2	-
persongrp. 1	+ folk
persongrp. 2	-
lokalitet 1	+ hemvist
lokalitet 2	-
genstand 1	+ naturföremål
genstand 2	-
fast bopæl	+ hemvist
tilf. ophold	-
relationer	
hvem: person el. persongrp (og) hvad: lokalitet 2	
hvorledes: som är beläget i närheten af lokalitet 1	
aktivitet	-
tiltaleform	-
fagsprog	-
stilmærket	+ forældet
antonym	-

WDG:

[Nachbar] [jmd., der (unmittelbar) neben jmdm. wohnt, innerhalb einer Reihe neben jmdm. sitzt, steht ... (die im Osten an unseren Staat angrenzenden Staaten) .../umg.scherzh./ Anrede an den Nachbarn; /umg.veraltend/ wohlwollende Anrede an einen an einen Unbekannten;/ spött.]

person 1 + jmd.
 person 2 + jmdm./ ein(e) Unbekannte(r)
 persongrp. 1 -
 persongrp. 2 -
 lokalitet 1 + unser Staat
 lokalitet 2 + angrenzender Staat
 genstand 1 -
 genstand 2 -
 fast bopæl ± wohnen
 tilf. ophold ± sitzen, stehen
 relationer
 hvem: person 1 og person 2 (eller)
 hvad: unser Staat og angrenzender Staat (eller)
 : Anrede
 hvorledes: umiddelbar neben, angrenzend;
 hvis Anrede: wohlwollend eller spöttisch
 aktivitet -
 tiltaleform ± Anrede (hvis personer)
 fagsprog -
 stilmarkeret ± spött.
 antonym -

COBUILD:

[neighbour] [1] A neighbour is 1.1) someone who lives near you]

person 1 + someone
 person 2 + you
 persongrp. 1 -
 persongrp. 2 -
 lokalitet 1 -
 lokalitet 2 -
 genstand 1 -
 genstand 2 -
 fast bopæl + lives
 tilf. ophold -
 relationer
 hvem: person 1 og person 2
 hvad:
 hvorledes: near (hinanden)
 aktivitet -
 tiltaleform -
 fagsprog -
 stilmarkeret -
 antonym -

COBUILD:

[neighbour] [1] A neighbour is 1.2) someone who is standing or sitting next to you or something which is next to something else of the samekind]

person 1 + someone
 person 2 + you
 persongrp. 1 ± something
 persongrp. 2 ± something else
 lokalitet 1 ± something
 lokalitet 2 ± something else
 genstand 1 ± something
 genstand 2 ± something else
 fast bopæl -
 tilf. ophold ± uvist
 relationer
 hvem: person 1 og person 2
 hvad: persongrp. 1 og persongruppe 2 (eller)
 lokalitet 1 og lokalitet 2 (eller)
 genstand 1 og genstand 2
 hvorledes: sitting eller standing eller being
 next to (hinanden)
 aktivitet -
 tiltaleform -
 fagsprog -
 stilmarkeret -
 antonym -

COBUILD:

[neighbour] [2] The neighbour of a country, county, state, etc is another country, county, state that is next to it]

person 1 -
 person 2 -
 persongrp. 1 -
 persongrp. 2 -
 lokalitet 1 + country, county, state
 lokalitet 2 + country, county, state
 genstand 1 -
 genstand 2 -
 fast bopæl + (ingen anden mulighed)
 tilf. ophold -
 relationer
 hvem: -
 hvad: lokalitet 1 og lokalitet 2
 hvorledes: being next to each other
 aktivitet -
 tiltaleform -
 fagsprog -
 stilmarkeret -
 antonym -

COBUILD:

[neighbour] [3] Your neighbour is a person who you have dealings with; an old-fashioned use]

person 1 + a person
person 2 + you
persongrp. 1 -
persongrp. 2 -
lokalitet 1 -
lokalitet 2 -
genstand 1 -
genstand 2 -
fast bopæl -
tilf. ophold ± ikke defineret
relationeer
 hvem: person 1 og person 2
 hvad: -
 hvorledes: dealing with (hinanden)
aktivitet -
tiltaleform -
fagsprog -
stilmarkeret + old-fashioned
antonym -

Noter

- 1 For nærmere oplysninger om DDO se Kjeld Kristensen: Den Danske Ordbogs tekst-korpus og SpORDhunde.
- 2 Dansk Ordbog. Plan for en ordbog over dansk nutidssprog. 18. december 1989. Af Ebba Hjorth, Iver Kjær, Ole Norling-Christensen og Hanne Ruus.

Forkortelser

AHD	The American Heritage Dictionary of the English Language. Third Edition. Boston 1992.
B&H	Blinkenberg, Andreas & Poul Høybye: Dictionnaire Danois-Français / Dansk-fransk Ordbog. 4. udg. ved Jens Rasmussen & al. Bind 1-2. København 1991.
COBUILD	Collins Cobuild English Language Dictionary. London 1987.
DDO	Den Danske Ordbog. Under udgivelse af Det danske Sprog- og Litteraturselskab. København.
DUDEN-U	Duden deutsches Universalwörterbuch. Mannheim 1989.
OALD	Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English, Encyclopedic Edition. Oxford 1992.
ODS	Ordbog over det Danske Sprog. Udgivet af Det danske Sprog- og Litteraturselskab. Bind 1-28. København 1918-56.
SAOB	Ordbok över Svenska Språket utgiven av Svenska Akademien. Band 1ff. Lund 1898ff.
V&B	Vinterberg, Hermann & C.A. Bodelsen: Dansk-engelsk Ordbog. 3. udg. ved Viggo Hjørnager Pedersen. København 1990.
WDG	Wörterbuch der deutschen Gegenwartssprache. Herausgegeben von Ruth Klappenbach und Wolfgang Steinitz. Band 1-6. Berlin 1964-1977.